

JongKWPN krijgt wa op het verrichtingson

Ter ere van het tienjarig jubileum bood het KWPN haar jongerenafdeling JongKWPN een waardevol kijkje achter de schermen van het verrichtingsonderzoek aan. Een grote groep JongKWPN-leden kwam naar het KWPN-centrum om alles te weten te komen over de training en de verrichtingsonderzoeken in de vier fokrichtingen. Ook de daaropvolgende 'college tour' bleek een groot succes.

TEKST: JENNEKE SMIT • BEELD: RICK JESPERS

Cor Loeffen:
“De individuele benadering vinden we heel belangrijk in het verrichtingsonderzoek.”

In de Willem-Alexanderhal werd begonnen met het uitvoerig toelichten van de training en opbouw van vier spring- en vier dressuurhengsten. Als voorzitter van de hengstenkeuringscommissie liet Cor Loeffen zien waar er binnen de selectie op gelet wordt en hoe er alles aan wordt gedaan om de individuele hengst optimaal – en in zijn eigen tempo – tot zijn recht te laten komen. “De individuele benadering vinden we heel belangrijk in het verrichtingsonderzoek. We proberen iedere hengst door de best passende ruiter te laten rijden. Daarom wordt er in het begin nog wel wat gewisseld met de ruiters. Daarnaast is het bij de opleiding van een jong paard belangrijk dat hij in zijn eigen houding en tempo wordt gereden. Op die manier krijgen wij een zo goed mogelijk inzicht in de natuurlijke aanleg van het paard, ook bij het springen. En soms kan het zijn dat een hengst zich anders ontwikkelt dan gehoopt, of dat hij het werk nog niet helemaal aan kan. Dan kunnen we er als commissie voor kiezen het onderzoek stop te zetten of de hengst door te verwijzen naar een later onderzoek. We dwingen niets af in de training, want dat heeft geen enkele zin.”

Karakter

Vervolgens was het de beurt aan Wim Ernes, die de JongKWPN-leden eveneens wist te boeien met zijn duidelijke uitleg over de training van de dressuurpaarden en de manier van selecteren. Hij legde onder meer uit dat er de laatste jaren sterker wordt gelet op de stap en het coöperatieve karakter van de hengsten. In de sport blijkt het karakter immers doorslaggevend te zijn. “De wil om het te doen is het allerbelangrijkste in onze sport. Er zijn voorbeelden te over van paarden die alles aan kwaliteit in huis hebben, maar het uiteindelijk toch niet weten waar te maken in de sport. Daar staan ook genoeg paarden tegenover met ogenschijnlijk minder kwaliteit, die vervolgens toch tot het uiterste gaan in de sport en op die manier heel ver komen. In het verrichtingsonderzoek zijn we de laatste jaren daarom meer gaan letten op het coöperatieve karakter van de hengsten: het willen werken en meewerken met de ruiter. Ook de stap krijgt van ons meer aandacht dan voorheen in de gehele selectie, hoewel deze basisgang door spanning nog wel eens moeilijk te beoordelen is. In de dressuur draait het om het kunnen controleren van het tempo en de

Waardevolle toelichting derzoek

houding van het paard, dus daar beginnen we ook mee in het verrichtingsonderzoek.”

Veelzijdig programma

Ad Aarts verscheen vervolgens in de baan met de zesjarige hengst Edmundo (v.Upperville). De Gelderse palominokleurige hengst neemt momenteel deel aan het verrichtingsonderzoek en werd aangespannen getoond. “De Gelderse hengsten hebben een druk programma tijdens het verrichtingsonderzoek en we zetten ons met het gehele team in om dit zo goed mogelijk te managen. De eerste weken van het verrichtingsonderzoek richten wij ons op het dressuur- en aangespannen werk, pas later komt het springen aan bod. Bij het springen gaat het ons vooral om de instelling en het kunnen beoordelen van het lichaamsgebruik. Het accent ligt bij de Gelderse paarden toch meer op het dressuurwerk en het mennen. Maar omdat de instelling

De JongKWPN-leden maakten graag gebruik van deze door het KWPN geboden mogelijkheid een kijkje achter de schermen van het verrichtingsonderzoek te nemen.

van de paarden heel goed moet zijn, geeft het springen ook waardevolle informatie”, legt Ad Aarts als lid van de hengstenkeuringscommissie Gelders paard uit.

Kleine fokrichting

Ook de fokrichting tuigpaard kwam uitgebreid aan bod tijdens de JongKWPN-bijeenkomst in Ermelo. Alleen kon er geen hengst uit het verrichtingsonderzoek worden getoond, aangezien zij de volgende dag hun eindexamen op het programma hadden staan. Daarom verscheen trainingsleider Henk Hammers in de baan met de KWPN-goedgekeurde tuigpaardhengst Ditisem (v.Roy M). Henk Rootveld, als plaatsvervangend voorzitter van de hengstenkeuringscommissie, lichtte toe hoe de paarden getraind worden en wat belangrijke criteria voor een goed tuigpaard zijn. “Een goed tuigpaard moet bergopwaarts bewegen, veel draagkracht

Als voorzitter van de hengstenkeuringscommissie springen lichte Cor Loeffen toe hoe er getraind en geselecteerd wordt tijdens het verrichtingsonderzoek.

ontwikkelen en een mooi front hebben. We willen dat ze echt gaan zitten in beweging, met heel veel gebruik van het voor- en achterbeen. Helaas wordt het aanbod van interessante jonge hengsten steeds kleiner, doordat er minder gefokt en opgefokt wordt en ook de bloedspreading speelt een belangrijke rol. Ook de nieuwe lichte hengsten dit jaar is weer doordrenkt met het bloed van Renovo of zijn zonen. Momenteel staat er maar één hackney-hengst ter dekking bij het KWPN, Plain's Liberator, en wellicht zou er uit die hoek nog wat meer aanvulling kunnen komen voor de tuigpaardenfokkerij. We zouden best meer hengsten willen testen in Ermelo, maar willen de lat ook onverminderd hoog houden. In het verrichtingsonderzoek zorgen we ervoor dat de paarden dressuurmatig goed voor elkaar zijn, zodat ze optimaal in staat worden gesteld zich goed te presenteren in het tuig", vertelt Rootveld.

College tour

Na een uitgebreid buffet werd de leerzame dag voortgezet op het binnenplein van het KWPN-centrum, waar Cor Loeffen, Wim Ernes, Wim Versteeg, Ad Aarts en Henk Rootveld plaatsnamen voor de 'college tour'. Er werd flink gebruik gemaakt van de mogelijkheid deze mannen aan de tand te voelen over de hengstenselectie, het verrichtingsonderzoek en de fokkerij in het algemeen. Zo stak Cor Loeffen van wal over de goede informatievoorziening richting de fokkers. "Het grote voordeel van het KWPN is

dat we als stamboek een heel breed hengstenbestand hebben. Je moet het zien als een supermarkt, waarbij de hengstenkeuringscommissie de schappen vult en er vervolgens labels onder hangt. Er is geen stamboek waar zoveel informatie wordt gegeven aan de fokkers, met rapportages over het verrichtingsonderzoek, over de gezondheid van de hengst, over zijn moeder en afkomst. Met al die informatie kan de fokker weloverwogen keuzes maken." Eerder benadrukte Wim Ernes al dat het om het totaalplaatje gaat bij het goedkeuren van hengsten. Met de Grand Prix-dressuur als fokdoel is het vroeg herkennen van aanleg voor het zware werk een must. Maar hoe uit zich dat in het verrichtingsonderzoek? "We kijken goed naar hoe de paarden hun overgangen maken en in hoeverre ze al een heel klein beetje kunnen sluiten. Dat gebeurt spelenderwijs en er wordt absoluut niets geforceerd bij de jonge paarden. Eigenlijk hebben we de laatste jaren maar één hengst gehad waar de aanleg voor piaffe er op driejarige leeftijd al vanaf spatte: Arlando. In die tijd hadden we Gert van den Hoorn als gast-ruiter en die zat altijd wat te friemelen. Arlando piaffeerde als driejarige toen al zowat aan en dat was voor ons als commissie een hele mooie bevestiging. Verder hebben we absoluut niets met die aanleg gedaan, maar zijn talent om te

Henk Rootveld:
"De bloedspreading speelt bij de tuigpaarden een belangrijke rol."

Ad Aarts lichtte de fokrichting Gelders paard toe en wist zijn uitspraken te demonstreren met de zesjarige Edmundo (v.Upperville), die momenteel deelneemt aan het onderzoek in Ermelo.

Als plaatsvervangend voorzitter van de hengstenkeuringscommissie gaf Henk Rootveld toelichtingen over de selectie binnen de tuigpaardfokkerij.

VERENIGING

kunnen sluiten was wel één van de redenen om hem destijds goed te keuren. En we kunnen inmiddels wel stellen dat hij het in de sport helemaal waarmaakt”, sprak Wim Ernes.

Experimenteren

Een vaak besproken discussiepunt is de afweging tussen het gebruik van jonge en bewezen hengsten in de fokkerij. Cor Loeffen: “Er kleeft altijd een bepaald risico aan het gebruiken van jonge hengsten, omdat niemand met zekerheid kan inschatten hoe ze zich vererven. In principe moeten jonge hengsten beter zijn dan hun vader, omdat we er in de fokkerij naar streven elke generatie vooruitgang te boeken. Een goede fokmerrie is er dus ook eentje die beter fokt dan ze zelf is. Maar als wij van bijvoorbeeld Zirocco Blue of Numero Uno een zoon goedkeuren, hebben we niet per definitie de illusie dat ze beter zijn dan hun vader. Wel willen we graag dan een zoon met de plus- en liever niet de minpunten van hun vader en afkomstig uit een sterke moederlijn. Jullie generatie experimenteert graag met allerlei dingen, dan moet het gebruik van jonge hengsten jullie beslist niet tegenstaan. De gemiddelde fokker van deze tijd beredeneert vaak zo veel dat het een valkuil wordt. Dan

Trainingsleider Henk Hammers verscheen met de KWPN-goedgekeurde hengst Ditisem (v. Roy M) in de baan om te laten zien hoe de tuigpaardhengsten worden getraind.

zien ze alleen nog maar de negatieve punten van een hengst, terwijl iedere hengst minpunten heeft. Net zoals iedere merrie dat heeft. Het gaat ook om een stuk fokkersgevoel en op een gegeven moment maak je dan een keuze waar je achter moet blijven staan.”

Goede komaf

Naast de prestaties binnen de hengstenselectie en het verrichtingsonderzoek, is ook de afkomst en moederlijn van groot belang bij de beslissing om een hengst wel of niet groen licht te geven in de fokkerij. Wim Ernes benadrukt het belang van zowel predicaten als sportgegevens in de moederlijn. “We kijken naar beide dingen. Soms lijkt er weinig sport uit een stam te komen en daarom kijken we ook naar de omvang van de stam. Sommige merries hebben maar enkele nakomelingen gebracht en het zou te kort door de bocht zijn om een hengst uit die stam dan af te schrijven, omdat er mogelijk te weinig sport uitkomt. Een stam moet ook de kans gehad hebben zich te ontwikkelen en onderscheiden. Bij hengsten gaat het altijd om het totaalplaatje. We krijgen wel eens kritiek als we een hengst goedkeuren met een niet optimale beenstand. Maar dat doen we alleen bij hengsten die een surplus aan kwaliteit hebben. Via het verrichtingsonderzoek krijgen we heel veel informatie over een hengst. Van de ruiters, van de trai-

Wim Ernes:
“In het verrichtingsonderzoek zijn we de laatste jaren meer gaan letten op het coöperatieve karakter van de hengsten.”

Na het praktijkgedeelte in de Willem Alexanderhal werd op het binnenplein van het KWPN-centrum de ‘college tour’ georganiseerd.

VERENIGING

Met acht jaar ervaring binnen de hengstenkeuringscommissie had ook Wim Ernes op elke vraag vanuit het JongKWPN een passend antwoord en uitleg.

ningsleider, via onze eigen bevindingen. Dat is heel anders dan bij de merriekeuringen, waar een merrie in enkele minuten wordt bekeken door de jury en de pedigree niet kan worden meegenomen in de beslissing. Bij de dressuur heeft ‘vreemd bloed’, dat wil zeggen vrij van de Nederlandse grootheden, in het kader van de bloedspreiding toch een streepje voor.” Cor Loefen vult aan: “Concessies moeten we altijd doen, bij zowel de hengsten als de merries. Alleen bij de hengsten wordt het veel meer uitgelicht wanneer hij een minpunt heeft.”

Informatief

Na een informatieve middag en avond hebben de JongKWPN-leden veel opgestoken van de uitleg en discussies met de leden van de diverse hengstenkeuringscommissies. Zoals Wim Versteeg ook aangaf tijdens de college tour gaat het om het geven van zoveel mogelijk informatie aan de (jonge) fokkers, die dat vervolgens weer kunnen inzetten om – al dan niet in de toekomst – de juiste beslissingen in de fokkerij te maken. Daar heeft ook deze bijeenkomst ongetwijfeld weer aan bijgedragen. ●

